

Rapport

generaal diaconaal deputaatschap

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland dan wel bij de Nederlands Gereformeerde Kerken. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap administratieve ondersteuning via: dao@gkv.nl.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

Inhoudsopgave

	Gebruikte afkortingen	3
	Voorwoord	4
1	Wat was de opdracht GS Ede 2014-2015	5
2	Wat hebben we gedaan en wat was het resultaat	5
3	Wat is onze visie op het diaconaat	12
4	Nieuwe opdracht: waar willen we de komende periode aan werken	13
5	Financiën	16

Bijlagen

1	Opdrachten Generale Synode Ede 2014	17
2	Voorstel nieuwe opdracht Generale Synode Meppel 2017	19
3	Samenstelling bestuur en rooster van aftreden	21
4	Bepalingen voor de uitvoering van taken door beroepskrachten DS	22
5	Missie Diaconaal Steunpunt	22
6	Integratie NGK-GKv diaconaal bestuur tot DDZ	23
7	Samenwerkingsovereenkomst GDD en NGT	25
8	Jaarverslagen	27
9	Benoemingen deputaatschap	27

Gebruikte afkortingen

<u>Afkorting</u>	<u>definitie</u>	<u>gerelateerd</u>
<u>kerkverband</u>		
CDC	Centrale Diaconale Commissie	(NGK)
CGK	Christelijke Gereformeerde Kerken	
DB	Diaconaal Bureau	(CGK)
DD	Deputaten Diaconaat	(CGK)
DDZ	Deputaatschap Diaconale Zaken	(GKv en NGK)
DS	Diaconaal Steunpunt	(GKv en NGK)
GDD	Generaal Diaconaal Deputaatschap	(GKv)
GKv	Gereformeerde Kerken vrijgemaakt	
GS	Generale Synode	(GKv)
KiA	Kerk in Actie	(PKN)
LV	Landelijke Vergadering	(NGK)
MS	Missionair Steunpunt	(NGK)
NGK	Nederlands Gereformeerde Kerken	
NGT	Nederlands Gereformeerde Toerusting	(NGK)
TUK	Theologische Universiteit Kampen	(GKv)
PDS	Platform Diaconale Samenwerking	(CGK, GKv en NGK)
PC	Praktijkcentrum	(GKv)

Voorwoord

Het evangelie is een boodschap van blijheid en hoop! Het betreft de aankondiging van Gods Koninkrijk, een rijk met barmhartigheid en gerechtigheid als pijlers. De kerk is een gemeenschap van gelovigen die zich door de liefde van God in Jezus Christus verlost weten. Gedragen door de liefde van God wordt de kerk geroepen om werken van barmhartigheid (bewogenheid met het lot van de naaste, de ander) en gerechtigheid (actief opkomen voor en het profetisch spreken over eerlijkheid, trouw, bijstand, en deugd) te doen. Deze Bijbelse liefdedienst is het hart van het diaconaat van de gemeente.

‘Dat stempelt dus, als het goed is, ook de uitstraling van de kerk in de lokale omgevingen en ruimere samenleving. De presentie van de kerk moet een diaconale presentie zijn. Vanuit de christelijke roeping om dienstbaar te zijn binnen het perspectief van Gods reddende liefde in Christus (Joh. 3:17, Marc 10: 45). Wij moeten ons licht laten schijnen voor de mensen “opdat zij uw goede werken zien en uw Vader verheerlijken” (Matth. 5:16). Die ‘mensen’ zijn onze naasten: goed doen voor allen, inclusief buurtgenoten, vreemdelingen en verre naasten.’¹

Vanuit die inspiratie hebben het Diaconaal Steunpunt (DS), het Generaal Diaconaal Deputaatschap (GDD) en de Centrale Diaconale Commissie (CDC) van de NGK (in 2016 ondergebracht in de Nederlands Gereformeerde Toerusting (NGT) als Diaconale Werkgroep) de opdracht het diaconaat van de gemeente handen en voeten te geven. Dit rapport reflecteert haar inzet, activiteiten en resultaten binnen de Gereformeerde Kerk vrijgemaakt (GKv) en de Nederlands Gereformeerde Kerk (NGK). Gestart vanuit afzonderlijke opdrachten, presenteert dit rapport een gemeenschappelijke opdracht en beleidsplan voor beide kerken voor de komende periode.

Leeswijzer

Vanuit de opdracht van de Generale Synode van Ede (GS2014) geven we in hoofdstuk 1 en 2 een uitgebreid overzicht van de vele werkzaamheden en resultaten van het Diaconaal Steunpunt. Het GDD vervult, naast haar bestuursrol, ook de functie van denktank voor het diaconaat. Dat heeft o.a. geresulteerd in het ontwikkelen van een langetermijnbeleid voor het diaconaat van de 3G kerken (Diaconaat 2020). Daarnaast heeft het GDD laten onderzoeken wat voor het interne en externe diaconaat in de nabije toekomst gewenst en nodig is (rapport HELP!)².

In hoofdstuk 3 geven we weer wat de GDD- en NGT-visie is op het diaconaat van de gemeente en haar rol in de samenleving. Die is niet los te zien van de grote veranderingen die in Nederland plaatsvinden op het gebied van welzijn en zorg, de participatiesamenleving.

Hoofdstuk 4 geeft in grote lijnen weer waar het GDD en het NGT, in de nieuwe bestuurssamenstelling als Deputaatschap Diaconale Zaken (DDZ), aan willen werken. Dit is kernachtig in negen doelstellingen weergegeven. Hoofdstuk 5 specificeert het budget per jaar.

Bijlage 2 memoreert de aanbevelingen en de vervolgoopdracht, terwijl Bijlage 5 de missie van het Diaconaal Steunpunt verwoordt. De samenstelling van de bestuursleden is weergegeven in Bijlage 3 en 9.

¹ Platform Diaconale Samenwerking (2013). *Diaconaat 2020. Meerjarenbeleidsplan GDD/NGK en CGK*. Zwolle: Diaconaal Steunpunt, p23.

² Slendebroek, J. (2014). *HELP! Onderzoek binnen de CGK, NGK en GKv naar huidig en gewenst diaconaat en wat daarvoor nodig is*. Zwolle: Viaa.

1 Wat was de opdracht GS Ede 2014-2015

De plaatselijke kerken en diaconieën informeren, adviseren ondersteunen en stimuleren in hun diaconale arbeid, gericht op het zijn van 'diaconale gemeente', zowel intern als in de samenleving, en de hulpverlening aan buitenlandse kerken. Het bevorderen van de deskundigheid van diakenen, het organiseren van toerustingsactiviteiten en het voeren van een stimulerend beleid inzake bovenlokaal overleg tussen diakenen. Deputaten gebruiken de notitie '*Het ambt van diaken*' als instrument om in een aantal basislijnen het bijbelse profiel van diakenen te verscherpen zodat diakenen, diaconieën en gemeenten groeien in bewust en gericht diaconaal handelen, in de dienst van Christus.³

Het Diaconaal Steunpunt heeft zich ontwikkeld tot een herkenbare en toegankelijke helpdesk voor diakenen uit de Gereformeerde Kerken en de Nederlands Gereformeerde Kerk, een toerustingscentrum voor diaconieën en een kennis- en adviescentrum voor het diaconaat in de kerken. Deputaten voeren verdere gesprekken met de Centrale Diaconale Commissie van de NGK om te komen tot een gezamenlijk Diaconaal Steunpunt.

De diaconale problematiek is voor de CGK, NGK en GKv kerken dezelfde en in een aantal gevallen is zij ook kerkgrensoverschrijdend. Daartoe werken Diaconale Deputaten van de CGK, het GDD van de GKv, en de CDC van de NGK nauw samen in het Platform Diaconale Samenwerking (PDS)⁴.

2 Wat hebben we gedaan en wat was het resultaat

Naast de opdracht van de GS2014 was het meerjarenbeleidsplan 'Diaconaat 2020' leidend voor het DS en het GDD/CDC bestuur.⁵ Daarbij vormden de samenwerking met het PDS, het Praktijkcentrum en andere christelijke instellingen een belangrijke drijfveer.

2.1 Het Diaconaal Steunpunt (DS)

Het DS is een professionele, herkenbare en toegankelijke helpdesk voor diakenen, een toerustingscentrum voor lokale diaconieën en gemeentes en een kennis- en adviescentrum voor het diaconaat van onze kerken.

2.1.1 Diaconale inspiratie en ondersteuning voor diaconieën

De Nederlandse en de kerkelijke samenleving veranderen sterk en dat heeft veel invloed op het diaconaat. Door die veranderingen hebben onze kerken en diaconieën in toenemende mate te maken met een veelheid aan uitdagingen. Denk aan de verschraving in de zorg, de lokale invloed van de Wmo op zorg en welzijn, de stapeling van lasten en schulden, werkloosheid, vergrijzing en het bedreigde voortbestaan van christelijke zorg. Daarnaast doen de vele vluchtelingen een beroep op onze diaconale beweging en inzet. Het zijn enkele onderwerpen waarvoor diakenen een beroep kunnen doen op het Diaconaal Steunpunt voor advies en toerusting.

Naast deze uitdagingen wisselen diaconieën snel van samenstelling. Diakenen zijn ook vaak jong en veelal drukbezet vanwege werk en gezin. Dit alles vraagt om gedegen en eigentijdse toerusting van diakenen. Om aan te sluiten bij die drukke agenda's is in goede samenwerking met het Praktijkcentrum en het DB van de CGK een internet-videocursus voor diaconieën ontwikkeld met als titel: '*Bloeiend diaconaat*'. Een brede werkgroep uit de PDS gaat verder vormgeven aan actuele digitale toerusting.

³ GS2014, *Rapport Generaal Diaconaal Deputaatschap*, Bijlage 1 (Ede 2014), <http://www.gkv.nl/organisatie/generale-synode/besluiten-gs-2014/>

⁴ Voor meer informatie: www.platformdiaconalesamenwerking.nl

⁵ Bijlage 4 van het onderzoeksrapport *HELP!*, p99-133, <http://diaconaalsteunpunt.nl/download/6653/>

Om goed in te kunnen spelen op de huidige situatie is gewerkt aan functieversterking van het DS. De Diaconaal Consulent (DC) heeft de masteropleiding Social Work succesvol afgerond. Daarnaast is de toegankelijkheid en kwaliteit van de informatie- en adviesvoorziening van het DS sterk verbeterd door een vernieuwde en uitgebreide website en is het DS sinds mei 2016 versterkt door een parttime assistent.

Bij de oprichting van het DS is gekozen voor een bezetting van 1.0 fte waardoor een duidelijk, herkenbaar en laagdrempelig profiel ontstond. De ondersteuning van één persoon heeft echter ook gevolgen voor de beschikbare capaciteit en is kwetsbaarder. Brede samenwerking is een belangrijke manier om deze beperkingen enigszins te verminderen. Zo maakt de toenemende samenwerking met het diaconaal bureau van de CGK (2.1.2) en de steun van de NGT (2.1.3) het DS iets minder kwetsbaar. Bovendien draagt deze samenwerking bij aan de verbetering van de beschikbare capaciteit.

Sinds 1 januari 2009 is de heer Poel als Diaconaal Consulent werkzaam bij het DS. GDD en CDC zijn blij met en dankbaar voor het niveau, de kwaliteit, de inzet van en de samenwerking met Derk Jan Poel. De financiële ondersteuning van de NGK maakt het mogelijk dat sinds 1 mei 2016 het DS tijdelijk versterkt is met 0.22fte voor administratieve en communicatieve ondersteuning.

2.1.2 Samenwerking diaconale bureaus (DS en DB)

De afgelopen jaren is een goede samenwerking tussen het DS en het DB ontstaan. De beide bureaus werken op allerlei terreinen samen en versterken elkaar door het delen van kennis, ervaring en netwerken. Concreet heeft de samenwerking onder andere geresulteerd in:

- een nieuwe diaconale cursus (zie 2.1.9.1),
- drie inspirerende jaarlijkse diakenendagen (zie 2.1.9.2),
- diverse toerustingsavonden over de Wmo en over de toekomst van het diaconaat (Diaconaat 2020),
- een aantal brochures en handreikingen voor diaconieën (zie 2.1.9.3),
- het gezamenlijk participeren in de nieuwe cursus 'Voldaan' van stichting Encour,
- het verdelen van de betrokkenheid bij Micha en Knooppunt Kerken en Armoede (zie 2.1.5 en 2.1.6),
- een licht verminderde kwetsbaarheid (zie 2.1.1).

2.1.3 Samenwerking Nederlands Gereformeerde Toerusting (NGT)

Omdat het DS ook werkzaam is voor de diaconieën van de NGK is het DS vanaf het begin betrokken geweest bij de oprichting van het NGT. In het NGT zijn diverse NGK toerustingsonderdelen⁶ onder één paraplu samengebracht, zonder daarbij hun kleur en kracht te verliezen. In de nieuwe opzet krijgt de samenhang tussen de verschillende werkvelden meer prioriteit en wordt ondersteuning in samenhang aangeboden. Er is meer uitwisseling van kennis en activiteiten en, waar mogelijk en nodig, trekt het DS er samen mee op.

Vanuit het diaconaat ontstaat nu concreet verbinding met missionair kerk-zijn en met jongeren. Zo wordt momenteel gewerkt aan het project 'Deel je leven'; een project waarbij we jongeren en diaconaat willen verbinden. We doen dat in samenwerking met het DB van de CGK en het Praktijkcentrum (PC).

2.1.4 Samenwerking Praktijkcentrum

In de afgelopen periode is nauw met het PC samengewerkt bij de voorbereiding van de cursus 'Bloeiend diaconaat' (zie 2.1.9.1). Voor het 'Handboek voor diakenen'⁷ zijn drie hoofdstukken verzorgd: 'Hoe geef ik leiding als diaken', 'Hulp bij armoede en schulden' en 'Hulp aan (ex)gedetineerden'.

⁶ Waaronder NGJeugdwerk, Missionair Steunpunt, Toerusting 2.0 en Diaconaat.

⁷ Wijma, H. (red.) (2014) *Handboek voor diakenen*. (Amstelveen: uitgeverij Buijten & Schipperheijn).

Daarnaast is in een aantal gemeenten een gezamenlijke toerusting voor ambtsdragers verzorgd (zie verder 2.2.3).

2.1.5 Samenwerking Micha Nederland

DS en DB verdelen de betrokkenheid bij Micha Nederland. Het DB is betrokken bij de Micha cursus en het DS participeert in de werkgroep voor de Michazondag. Elk jaar stelt Micha Nederland kerken een themapakket ter beschikking met daarin preekschetsen, achtergrondinformatie, liturgie suggesties en materiaal voor jongeren en kinderen. Daarnaast is het DS actief betrokken geweest bij Micha10⁸, een initiatief met 10 acties in 10 weken: iedere week een ervaring, een verdieping en een uitdaging. Micha Nederland is daarmee een belangrijk instrument om in kerken aandacht te vragen voor het thema gerechtigheid.

2.1.6 Overige samenwerking

Met het oog op de afstemming met, en voor de ontwikkeling van (gezamenlijke) producten, overlegt het DS regelmatig met diverse organisaties zoals Micha Nederland, Knooppunt Kerken en Armoede, Dit Koningskind, Tear, Stichting Present, HiP, SchuldHulpMaatje, Encour, Steunpunt Kerkenwerk en Kerk in Actie. Daarnaast is er viermaal per jaar overleg met de diaconale consultants uit een breed interkerkelijk spectrum.

2.1.7 De Classicale Diaconale Conferenties

Er zijn geen officiële cijfers beschikbaar die inzicht geven of het classicaal overleg in de afgelopen periode verder is afgenomen. Wel is een groeiende tendens herkenbaar dat de diaconieën meer lokaal participeren in interkerkelijk diaconaal overleg, bijvoorbeeld in de ruim 100 diaconale platformen die inmiddels in Nederland bestaan.

Het DS ondersteunt bovenlokaal overleg daar waar dat meerwaarde heeft of wanneer daar behoefte aan is. Dat kan in de vorm van een Classicale Diaconale Conferentie. Ook lokaal interkerkelijk diaconaal overleg is zeker aan te bevelen (zie ook 2.1.9.5).

2.1.8 Diaconale reserves

Vanwege de invoering van de ANBI publicatieplicht zijn in 2015 voor het eerst van vrijwel alle diaconieën de *'Feiten en cijfers'* verzameld. Met de verkregen gegevens ontstond er inzicht in het financiële reilen en zeilen van de diaconieën en bood het de mogelijkheid om de cijfers te vergelijken met andere diaconieën. Een belangrijke conclusie uit het cijfermateriaal is dat de diaconieën er over het algemeen financieel rooskleurig voor staan, ondanks de achterliggende jaren van economische crisis.

Op de website van het Diaconaal Steunpunt stonden enkele methoden om de gewenste financiële buffer van een diaconie te bepalen. De meest gangbare methode was gebaseerd op een financiële buffer van € 25 per lid, met een minimum en een maximum bufferbedrag. De werkelijk aanwezige financiële buffers bleken echter, gemiddeld genomen, aanzienlijk hoger te zijn.

Op grond van het bovenstaande is GDD/CDC van mening dat er veel onbenut vermogen aanwezig is binnen onze diaconieën. Aanwending van dit onbenutte kapitaal kan leiden tot een sterker diaconaat binnen onze kerken. We willen diaconieën stimuleren om de overreserves (deels) in te zetten op het versterken van de diaconale presentie van de gemeente en gemeenteleden in de lokale samenleving. Het DS zal in de komende periode de diaconieën daarover gericht adviseren.

2.1.9 Belangrijke resultaten

In de afgelopen periode zijn mooie resultaten geboekt (2.1.9.1 - 2.1.9.5).

2.1.9.1 Cursus 'bloeiend diaconaat'

⁸ <http://www.michanederland.nl/micha10/>

In samenwerking met de CGK en het PC is een nieuwe videocursus ontwikkeld⁹. De cursus gaat uit van de visie en overtuiging dat we diakenen nodig hebben die, meer dan voorheen, kerkleden toerusten voor hun diaconale taak. Daarnaast willen wij als kerken diaconaal meer op de samenleving gericht zijn¹⁰. Dat is op zich mooi, maar dat vraagt van diaconieën dat zij daar leiding aan geven. Deze cursus geeft op een eigentijdse manier diaconieën daar de tools voor in handen. Een diaconie gaat in drie avonden aan de slag met het diaconaat van de eigen gemeente. Daarin wordt ze ondersteunt door een werkboek met praktische achtergrondinformatie, diverse uitdagende verwerkingsopdrachten en een aantal korte videoclips. Zo zetten diakenen, samen met gemeenteleden, concrete stappen in de ontwikkeling van het diaconaat van de gemeente en hun eigen rol daarin. En wanneer diakenen daarbij vragen hebben of tegen problemen aanlopen, dan worden ze via Skype coaching weer op weg geholpen.

2.1.9.2 Gezamenlijke diakendagen

In 2014 hebben het DS en het DB, samen met het PC, het goed bezochte symposium '*Kerk onderweg naar morgen*'¹¹ georganiseerd. Dit n.a.v. het reeds genoemde onderzoeksrapport '*HELP!*'. Daarnaast zijn in goede samenwerking met de CGK in 2014, 2015 en 2016 een drietal succesvolle en inspirerende diakenendagen georganiseerd¹² over actuele thema's. Deze dagen worden georganiseerd voor de diakenen van de CGK, NGK en GKv. Diakenen geven terug dat deze dagen hen zeer aanspreken en dat ze er inspiratie, bemoediging en praktische handvatten ontvingen voor hun diaconale taken.

2.1.9.3 Gezamenlijke brochures en handreikingen

In samenwerking met het DB van de CGK is in de afgelopen periode een aantal brochures verschenen:

- De brochure '*Samen sta je sterker*'.¹³ Uit het in 2014 gepubliceerde onderzoek '*HELP!*' blijkt dat de CGK, NGK en GKv kerken meer diaconaal betrokken willen zijn op de eigen omgeving en dat ze daarbij meer willen samenwerken. Over die samenwerking met de eigen lokale omgeving gaat het in deze brochure. Het tweede deel van de brochure gaat specifiek in op de plaats en functie van het diaconaal platform.
- De brochure '*Doelbewust diaconaal*'¹⁴ geeft een aantal praktische instrumenten om binnen de eigen gemeente tot een diaconaal plan te komen. Daarnaast bevat de brochure praktische handreikingen hoe je het werk goed kunt overdragen aan een opvolger in de diaconie.
- Daarnaast is de brochure '*Werken aan werk*'¹⁵ gepubliceerd. De thematiek van deze brochure is nog steeds actueel: menig diaconie heeft te maken met de gevolgen van werkloosheid, zowel in de gemeente als daarbuiten. De brochure biedt informatie en tips om mensen, die door deze problematiek geraakt zijn, van dienst te zijn.
- Ook is in samenwerking met de CGK de handreiking '*Goede doelen beleid*'¹⁶ ontwikkeld om diakenen te helpen bij de vraag welke doelen voor een diaconale gift in aanmerking komen.

2.1.9.4 Nieuwe kerkorde

Vanaf 1 juli 2015 werken de GKv kerken met een nieuwe kerkorde. Dat heeft ook gevolgen voor het diaconaat van deze kerken. Die nieuwe kerkorde biedt het diaconaat allerlei kansen. Tegelijkertijd is het verlies van stemrecht voor diakenen een punt van aandacht. In samenwerking met het deputaatschap kerkorde is daarom op vier locaties de cursus '*Recht doen aan diaconaat*' georganiseerd. In deze bijeenkomsten werd ingegaan op de kansen en uitdagingen van de nieuwe

⁹ www.bloeienddiaconaat.nl

¹⁰ Zie de uitkomsten van het onderzoek HELP!

¹¹ www.kerkonderwegnaarmorgen.nl

¹² www.diaconaalsteunpunt.nl/diakenendag2016 en www.diaconaalsteunpunt.nl/diakenendag2015 en www.diaconaat2020.nl

¹³ www.diaconaalsteunpunt.nl/download/10172

¹⁴ www.diaconaalsteunpunt.nl/download/7705

¹⁵ www.diaconaalsteunpunt.nl/download/5240

¹⁶ www.diaconaalsteunpunt.nl/financien/giften/goede-doelen-beleid

kerkorde voor de diaconie. Van de bijeenkomst in Veenendaal zijn vier korte video's gemaakt, die samen inmiddels (juni 2016) ruim 1.100 bekeken zijn.¹⁷

Een belangrijk doel van de nieuwe kerkorde is het versterken van de zelfstandigheid van de ambten van ouderling en diaken. Daarbij wordt ingezet op een goede samenwerking tussen deze twee vanuit de gedachte dat beide ambten aan de opbouw van de gemeente werken. Om dat rondom de talstelling goed vorm te geven heeft het DS een handreiking ontwikkeld die daarbij wil ondersteunen¹⁸. In het seizoen 2016/2017 zal het DS onderzoek doen onder diakenen naar hun ervaringen met de nieuwe kerkorde.

2.1.9.5 Overige resultaten

- Het DS heeft in de afgelopen periode diverse regionale toerustingstrainingen verzorgd over actuele diaconale onderwerpen, waaronder Wmo, Diaconaat 2020, samenwerking in diaconale platformen en trainingen voor nieuwe diakenen.
- Via de laagdrempelige helpdesk adviseert het DS diakenen op een veelheid van diaconale thema's en problemen (Per jaar zo'n 200 vragen). Een opvallend gegeven is dat in toenemende mate ook lokale financiële noodkreten bij het DS binnen komen¹⁹.
- De moderne en rijk gevulde website www.diaconaalsteunpunt.nl is onontbeerlijk voor contacten met en informatie voor diakenen. Deze goed bezochte website is daarmee een belangrijke pijler in de ondersteuning van diakenen.
- Binnen onze kerken is een inventarisatie uitgevoerd van diaconale initiatieven en activiteiten onder vluchtelingen. De inventarisatie zal worden gebruikt voor de verdere advisering met nuttige do's en dont's voor onze kerken.
- Het DS participeert in de nieuwe cursus 'Voldaan' van stichting Encour. Het doel van de cursus is om uit de Bijbel te leren hoe om te gaan met geld en bezit. Wat zegt de Bijbel over verdienen, uitgeven, lenen, sparen, schuld en investeren? Hoe kunnen we deze principes in het dagelijks leven toepassen?
- Het DS en DB zijn aangesloten bij Knooppunt Kerken en Armoede.²⁰ Dit knooppunt verbindt en versterkt de landelijke en lokale inzet van kerken en diaconale organisaties bij het bestrijden van armoede in Nederland en maakt deze zichtbaar. Daarnaast brengt het landelijk en interkerkelijk Armoedeonderzoek de inzet van kerken op het terrein van armoede in beeld. Ook onze kerken hebben meegedaan aan de Armoedeonderzoeken in 2013 en 2016²¹.
- In de afgelopen periode heeft het DS veertien keer een bijdrage geleverd aan bovenlokale bijeenkomsten, zoals een classicaal of een diaconaal platform overleg.
- Deputaten hebben Derk Jan Poel van het DS gelegenheid geboden zich verder te bekwamen op ontwikkelingen rond zorg en welzijn, door het volgen van een masterstudie Social Work. Daarbij heeft hij onderzoek gedaan naar het functioneren en ondersteunen van diaconale platformen.

N.B. Het complete GDD beleidsplan 2014-2017 is te vinden op: www.diaconaalsteunpunt.nl/GDD

¹⁷ www.diaconaalsteunpunt.nl/meldpunt-kerkorde

¹⁸ www.diaconaalsteunpunt.nl/meldpunt-kerkorde

¹⁹ <http://diaconaalsteunpunt.nl/schulden/>

²⁰ Voor meer informatie: <http://www.knooppuntkerkenenarmoede.nl/over-ons/>

²¹ <http://www.knooppuntkerkenenarmoede.nl/armoedeonderzoek-3/>

2.2. Bestuurlijk diaconaal overleg en samenwerking

2.2.1 Samenwerking GDD en CDC

Mede op verzoek van de Generale Synode en de Landelijke Vergadering heeft de samenwerking tussen het GDD en de CDC op zowel bestuurlijk als op uitvoerend niveau structurele vormen aangenomen. Sinds 1 april 2012 is het DS ook beschikbaar voor diakenen van de NGK. Daarbij wordt nauw samengewerkt met de Centrale Diaconale Commissie van de NGK. Dit heeft ertoe geleid dat het CDC en de GDD in 2016 opgegaan zijn in één bestuur voor het diaconaat van beide kerken en het beheer van het DS. GDD en NGT, waaronder het CDC valt, zijn daartoe op 13 oktober 2016 formeel een samenwerkingsovereenkomst aangegaan (zie 6.4).

2.2.2 Samenwerking Platform Diaconale Samenwerking (PDS)

Sinds 2012 werken CGK, NGK en GKv nauw samen in het PDS. Dit platform is een denktank voor de 3G-kerken op het gebied van het diaconaat en de diaconale gemeente. Deze denktank ontwikkelde in 2013 een langetermijnvisie voor het diaconaat: *'Diaconaat2020'*. In 2014 gaf het PDS Hogeschool Viaa te Zwolle de opdracht een nader onderzoek te doen naar de functie van het diaconaat binnen en buiten de gemeente. Dit onderzoek: *'HELP!'*, vormde de basis van het symposium *'Kerk onderweg naar morgen'*.

De denktankwerkgroepen van het PDS houden zich bezig met specifieke disciplines zoals diaconale toerusting, sociale wetgeving, jeugddiaconaat, diaconaal-missionair gemeente-zijn, e.d. Daarnaast werkt het PDS nauw samen met verschillende organisaties die zich met de opvang van vluchtelingen bezighouden.

2.2.3 Samenwerking met het Praktijkcentrum (PC)

GDD/PDS hebben in de afgelopen periode verschillende keren met het PC overlegd over diaconaal-missionaire gemeenschapsvorming. Het PDS praatstuk *'Kerk in transitie: quo vadimus'* functioneerde als een gezamenlijk uitgangspunt. In 2014 organiseerden we een goed bezocht symposium.²² Productontwikkeling vindt ook samen met het PC plaats, zoals het toerustingsprogramma *'Bloeiend Diaconaat'* (zie 2.1.9.1).

2.2.4 Samenwerking met de Theologische Universiteit Kampen (TUK)

Voor de ontwikkeling van het gemeente-zijn neemt het diaconaat een belangrijke plaats in. Predikanten, die een spilfunctie vervullen in de gemeenteontwikkeling, geven echter nog al eens aan zich voor het diaconaat niet competent te voelen. Maar ook diakenen signaleren dat predikanten vaak weinig besef hebben van diaconale vraagstukken en de inhoudelijke aspecten daarvan. Het GDD en de TUK overleggen jaarlijks hoe het diaconaat en de diaconale gemeente meer aandacht kan krijgen in het TUK studieprogramma.

2.2.5 Overige samenwerking en overleg

GDD/CDC overlegt regelmatig met instellingen en organisaties op het terrein van diaconaat, welzijn, zorg en hulpverlening zoals met Kerk in Actie (PKN), De Verre Naasten (DVN), Sprank, Stichting Gereformeerde Jeugdzorg (SGJ), Lelie Zorggroep, Eleos, Accolade Zorggroep en Dit Koningskind. Daarnaast is een GDD/CDC deputaat namens het PDS bestuurslid van Schuldhulpmaatje Nederland (SHM). Ook in het Micha bestuur is het PDS via afvaardiging vertegenwoordigd.

2.2.6 'Voet aan de grond'

Om diakenen optimaal te kunnen ondersteunen, is een goede aansluiting van het GDD/CDC met de plaatselijke diaconieën van groot belang. Die aansluiting is ook van belang om diaconieën mee te kunnen nemen in de transitie waar het rapport Diaconaat 2020²³ om vraagt. Sinds 2015 bezoeken GDD en CDC bestuursleden zo'n 25-30 NGK en GKv diaconieën per jaar om uit de eerste hand te

²² Meer informatie op www.kerkonderwegnaarmorgen.nl

²³ Bijlage 4 in onderzoeksrapport HELP!, <http://diaconaalsteunpunt.nl/download/6653/>

vernemen wat de belangrijkste issues zijn van het plaatselijk diaconaat. Op basis daarvan kan de dienstverlening van het DS nog beter op de praktijk worden afgestemd.

2.2.7 Overleg met landelijk diaconale organisaties (GDO's)

Eén van de opdrachten van de GS 2014 is steunverzoeken van hulpverlenende instellingen die zich tot de kerken wendten te beoordelen en (bij een gunstige beoordeling) een voor de kerken/diaconieën bestemde aanbeveling af te geven. In dit kader adviseerde het GDD jaarlijks over het quotumverzoek die Gereformeerde Diaconale Organisaties (GDO's) aan de diaconieën voorlegden. Het advies van het GDD was gebaseerd op financiële rapportages en beleidsstukken van de aanvragende GDO's. De vraag welke diaconale nood met het gevraagde quotum kon worden gelenigd was daarbij voor het GDD van zwaarwegend belang.

Enige jaren geleden heeft het GDD het beleid ingezet om geleidelijk aan deze quota af te bouwen. Deze beleidswijziging was vooral ingegeven door de overweging dat:

- de GDO's, waarvoor een quotum werd gevraagd, kregen steeds meer een bredere achterban en cliëntenkring, waardoor deze organisaties zich niet meer specifiek richten op de leden van de GKv;
- quotumfinanciering door leden van de GKv was daardoor een minder passende financieringsvorm geworden;
- het GDD van mening is dat GDO's niet permanent afhankelijk moeten zijn van de inkomsten uit quota maar dat andere 'verdienmodellen' moeten worden ingezet;
- de quotumdruk is in onze kerken - in vergelijking met andere gereformeerde kerkgenootschappen - relatief hoog. Veel kerken geven aan dat ze de diverse quota soms nauwelijks kunnen opbrengen;
- de Generale Synode (Ede 2014) heeft ingestemd met het GDD beleid om te komen tot afbouw van de structurele quota. Met ingang van 2016 is de structurele quota-financiering van GDO's geheel beëindigd.

Er zijn thans geen GDO's meer die op basis van een quotumadvies van het GDD gelden verwerven bij diaconieën. Projectfinanciering behoort wel tot de mogelijkheden.

Samenvatting

- Vanwege het beëindigen van de jaarlijkse quotumfinanciering heeft het GDD een alternatief beleid ontwikkeld om op projectbasis financieringsaanvragen van GDO's te beoordelen en daarover te adviseren (projectfinanciering).²⁴ Het beleid en de beoordelingscriteria voor projectfinanciering zijn op de website van het Diaconaal Steunpunt opgenomen.
- De gevolgen van de invoering van de Wmo, de overheveling van de jeugdzorg naar de burgerlijke gemeenten, maar ook de groeiende tendens dat GKv leden niet meer vanzelfsprekend voor christelijke zorg kiezen, dragen ertoe bij dat het voortbestaan van relatief kleine landelijk opererende christelijke zorgorganisaties bedreigd wordt.

2.3 Diaconale Platforms

Kerken zien om naar de naasten in nood in de kerk maar ook daarbuiten. Steeds meer diaconieën ontwikkelen initiatieven en projecten voor diverse doelgroepen in de samenleving. Soms is daarover helemaal geen contact tussen de verschillende kerken en hulporganisaties in dezelfde plaats. Daarvoor kan echter een diaconaal platform (DP) uitkomst bieden. Het DS en DB hebben de brochure '*Samen sta je sterker*' ontwikkeld om diaconieën te ondersteunen bij de opzet, ondersteuning en implementatie van een diaconaal platform. Verder heeft het DS onderzoek uitgevoerd naar het functioneren van diaconale platforms en aanbevelingen gedaan voor het ondersteunen van deze platforms.²⁵

²⁴ Zie <http://diaconaalsteunpunt.nl/download/9445/>

²⁵ <http://diaconaalsteunpunt.nl/samenleving/diaconaat-in-de-buurt/diaconaal-platform/> en www.diaconaleplatformen.nl

2.4 Schuldhulpverlening

GDD/CDC heeft in 2013 positief gereageerd op het verzoek van enkele landelijke kerken om zich te verbinden aan het werk van Schuldhulpmaatje. In dat jaar is één van de bestuursleden van het GDD/CDC toegetreden tot de toenmalige projectgroep Schuldhulpmaatje. We zijn van mening dat Schuldhulpmaatje een belangrijke functie vervult in de schuldsanering en schuldpreventie en daarmee een diaconale functie vervult. Daarom stimuleert het GDD/CDC lokale diaconieën het werk van Schuldhulpmaatje op plaatselijk niveau te ondersteunen en daarin te participeren.

De vereniging Schuldhulpmaatje Nederland is inmiddels een landelijk vereniging van lokale vrijwilligersorganisaties die mensen met schulden bijstaan het traject van schuldhulpverlening en/of schuldsanering op een goede wijze te doorlopen. Bovendien zet de vereniging Schuldhulpmaatje zich in een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van werkwijzen en methoden die leiden tot een effectieve schuldpreventie.

Ondanks de relatieve welvaart in Nederland zijn er veel mensen en gezinnen die te kampen hebben met betalingsachterstanden. Het gaat dan vooral om achterstallige betalingen op rekeningen, kredieten, rente- en aflossingsverplichtingen en creditcardschulden. De schuldenproblematiek van Nederlandse huishoudens blijft de laatste jaren groeien omdat bij veel mensen hun financiële reserves zijn verbruikt. Dat is voor de overheid en de vereniging Schuldhulpmaatje dan ook een belangrijke reden om meer aandacht te geven aan schuldpreventie.

3 Wat is onze visie op het diaconaat

3.1 Diaconaat 2020

Het PDS ontwikkelde in 2013 haar langetermijnvisie en beleid voor het diaconaat van de 3G-kerken: 'Diaconaat 2020'.²⁶ De te verwachten grote veranderingen in de sociale wetgeving, de transitie naar een participatie-samenleving en de mogelijke gevolgen voor het diaconaat stonden daarin centraal. Op basis van deze bezinning hebben wij Hogeschool Viaa gevraagd te onderzoeken hoe diakenen, diaconaal betrokkenen en gemeenteleden over deze maatschappelijke ontwikkelingen denken. Daarbij in het achterhoofd dat deze ontwikkelingen mogelijk vergaande invloed op het diaconale werk zou kunnen hebben.

Uit het onderzoek (*HELP!*)²⁷ blijkt o.a. dat er een groeiende belangstelling is bij gemeenteleden en diakenen voor diaconaat in de samenleving, dat het belangrijk is dit goed te organiseren en dat de inzet van gemeenteleden daarbij erg belangrijk is (diaconaal-missionair gemeente-zijn). Bovendien blijkt dat het belangrijk is om hier professioneel over te communiceren om zodoende de betrokkenheid van gemeenteleden optimaal te stimuleren. In hoofdstuk 4 gaan we hier verder op in. Vanuit onze visie op het diaconaat werd duidelijk dat het noodzakelijk is om ook de gemeente als diaconale gemeenschap nauw bij het werk van diakenen te betrekken. Ook op PDS-niveau heeft dit volop onze aandacht. Dit heeft geresulteerd in een aangepast missie statement (zie Bijlage 5).

²⁶ Platform Diaconale Samenwerking (PDS). 'Diaconaat 2020' (Zwolle 2014), zie noot 4 voor de link.

²⁷<http://diaconaalsteunpunt.nl/download/6653/>

3.2 Diaconaal-missionaire geloofsgemeenschappen

De Bijbel is het verhaal van Gods missie door de mensen van God, in hun betrokkenheid op Gods wereld, met het oog op het geheel van Gods schepping.²⁸ De missie van de kerk vloeit voort uit, en is ingebed in deze missie van God. De kerk is er om 'instrument, teken en voorsmaak' van het koninkrijk van God te zijn, met daarbij Jezus als stralend middelpunt. Paulus citeert Jes. 49:6 wanneer hij de Joden in Antiochië toespreekt: 'Want de Heer heeft ons opgedragen: ik heb je bestemd tot een licht voor alle volken om redding te brengen, tot aan de uiteinden van de aarde' (Hand. 13:47), of in de woorden van de BGN: 'Ik heb jullie uitgekozen om een redder te zijn voor alle volken. Jullie moeten overal op aarde redding brengen'.

Het evangelie van Christus is de boodschap van blijheid en hoop! Het betreft de aankondiging van Gods Koninkrijk, een rijk met barmhartigheid en gerechtigheid als pijlers. De kerk is een gemeenschap van gelovigen die zich door de liefde van God in Jezus Christus verlost weten. Gedragen door de liefde van God wordt de kerk geroepen om werken van barmhartigheid (bewogenheid met het lot van de naaste, de ander) en gerechtigheid (opkomen voor, en het profetisch spreken over eerlijkheid, trouw, bijstand, en deugd) te doen. Deze Bijbelse liefdedienst is het hart van het diaconaat van de gemeente, een gerichtheid en taak van alle volgelingen van Christus.

3.3 Participatiesamenleving

Maken burgerlijke gemeenten de beloften van de decentralisaties op het terrein van zorg, jeugd en werk ook waar? Uit een tussenstandanalyse laten Hilhorst en Van der Lans zien dat de werkelijkheid zich niet zomaar gewonnen geeft.²⁹ Op de vraag of het lukt de leefwereld van burgers centraal te stellen en of er maatwerk tot stand komt is het antwoord (nog): 'Het gaat niet verkeerd'. In het beleid en in de regelgeving zijn er zeker onvolkomenheden. Wat zich wrekt is een botsing van twee ordenende principes. In de verzorgingsstaat wordt geld verdeeld op basis van het principe van het compenseren van noden: wie onder het bestaansminimum zakt heeft recht op een bijstandsuitkering. De participatiesamenleving is daarentegen gebaseerd op het idee dat eigen initiatief loont. Deze twee organisatieprincipes botsen op elkaar. Als iemand met een uitkering zijn dakloze neef in huis opneemt, dan wordt hij niet beloond voor dit sociaal wenselijke gedrag, maar wordt de uitkering gekort vanwege de kostendelersnorm. Daar staat tegenover dat er steeds vaker interessante burgerinitiatieven te melden zijn.³⁰ Kansen voor diaconale platforms om zich actief met deze processen bezig te houden.

4 Nieuwe opdracht: waar willen we de komende periode aan werken

4.1 Beleidsplan

Uit het meerjarenbeleidsplan (*Diaconaat 2020*) nemen we de volgende doelstellingen over voor de komende periode:

1. Diaconieën en gemeenten toerusten en faciliteren bij het ontwikkelen en implementeren van het diaconaal-missionair gemeente zijn (zie 4.2.1);
2. Barmhartigheid, rechtvaardigheid, en duurzaamheid zijn speerpunten in het diaconale beleid (zie 4.2.2);

²⁸ Wright, C. (2011). *De Bijbelse Missie. Gods opdracht voor zijn kinderen*. (Barneveld: Vuurbaak).

²⁹ Hilhorst, P. en J van der Lans, (2015). *Nabij is beter II. Over het inlossen van de beloften van de decentralisaties*. VNG, <https://www.kinggemeenten.nl/sites/king/files/1676%20KING%20Publicatie%20jaarcongres%20KING-VNG%20def.pdf>

³⁰ In o.a. Emmen, Leeuwarden, Hoogeveen en Oldebroek wordt met zg. buurtbudgetten en vertegenwoordigingsrecht gewerkt. Burgers vertegenwoordigen wijken en dorpen en hebben een budget om zelfstandig de publieke zaak te behartigen. (J. Lunsing, Een 'stukje participatie' werkt niet, *Trouw*, 06.08.2016)

3. Minstens 50% van alle diaconieën werken samen in diaconale platforms, of zijn vertegenwoordigd in lokale adviesraden (4.2.3);
4. We voeren een actief diaconaal jeugdbeleid (4.2.4);
5. De diaconale bureaus van CGK en GKv/NGK brengen hun communicatieactiviteiten verder op één lijn (4.2.5);
6. De diaconale bureaus stimuleren diaconieën met 'good-practice' voorbeelden (4.2.6);
7. Stimuleren van de relevantie van het diaconaat binnen het theologisch onderwijs (4.2.7);
8. Volledige integratie van NGK en GKv diaconaat (4.2.8).
9. Opbouw van diaconale netwerken en kenniswerkgroepen ter ondersteuning van lokaal diaconaat (4.2.9);

4.2 Activiteiten

Het meerjarenbeleid voor de komende jaren vertaald zich in een ruim aantal initiatieven en intenties.

4.2.1 Diaconaal-missionaire geloofsgemeenschappen

We willen kerken helpen en stimuleren in de samenleving herkenbaar te zijn als levensstijlgemeenschappen door gastvrij te zijn (ruimte aan je kapstok, in je boodschappentas, in je agenda en in je hart), nederig, betrokken en zorgzaam ('caring') en door het delen van gemeenschappelijke waardepatronen. Kortom: om een contrasterende en zorgende gemeenschap te zijn. De verandering of transitie die daarvoor nodig zal zijn is complex. Het gaat om een gecompliceerd geheel van (bestaande) cultuurpatronen, tradities, opvattingen, houdingen en praktijken. Een nieuwe mindset. Het vereist een interdisciplinaire opzet en aanpak waarbij een brede samenwerking van christelijke organisaties en kennisinstellingen essentieel zal zijn.

4.2.2 Barmhartigheid, gerechtigheid en duurzaamheid

Diaconaat gaat om het daadwerkelijk helpen van mensen die nood en moeite ervaren. Wereldwijd lijden talloze mensen lichamelijk en geestelijk door armoede, onrecht, oorlogsgeweld en uitbuiting. Najagen van gerechtigheid is onlosmakelijk verbonden met de komst van het Koninkrijk van God waaraan diaconaat en missie haar rechten ontleent. Het opkomen voor de zwakken en het zwakke. Wij zullen samen met andere kerken gerichte activiteiten ontwikkelen om armen en stemlozen, dichtbij en veraf, stem te geven tegen onrecht en uitbuiting.

Gelet op de actualiteit en het belang van een goede opvang voor vluchtelingen en asielzoekers participeren wij vanuit de 3G kerken in een netwerk van hulporganisaties waaronder Stichting Gave, Kerk in Actie, Missie Nederland en Inlia. Op die manier zorgen we voor een verbinding tussen landelijke initiatieven en plaatselijke kerken.

Als rentmeesters van God dienen we zuinig om te gaan met het gebruik van de aarde en haar middelen; de zorg voor de schepping. Wij zullen diakenen ondersteunen in het opzetten van bewustmakings- en bewustwordingsprocessen in hun gemeenten en hen daarvoor instructiemateriaal aanreiken.

4.2.3 Diaconale Platforms

Het aantal plaatsen waar een diaconaal platform actief is, is gestegen van 70 in 2014 tot 100 in 2016. We streven ernaar dat ruim 50% van alle GKv en NGK diaconieën samenwerken in diaconale platforms. Dit komt neer op ongeveer 130 diaconale platforms in 2019. Deze platforms zijn een belangrijk middel in het diaconaal-missionair functioneren van onze kerken.

4.2.4 Diaconaal Jeugdbeleid

Op het gebied van het jeugdbeleid werkt het DS nauw samen met de denktankwerkgroep van het PDS voor jeugdbeleid en met het jeugdwerk van de NGT van de NGK.³¹ Jeugdwerk en diaconaat komen steeds explicieter bij elkaar, ook op het gebied van de catechese. De koppeling van het onderwijs over het geloof aan het daadwerkelijk aan de slag gaan met de nood in de leefwereld en omgeving van jongeren, zorgt voor geloofsverdieping bij jongeren. Daarmee wordt de kerk voor sociaal bewuste jongeren weer aantrekkelijk en blijkt diaconaat de nieuwe vorm van missionair jeugdwerk te zijn.

4.2.5 Communicatiebeleid diaconale bureaus

De diaconale bureaus van de GKv/NGK en de CGK zullen hun brochures, folders en overige publicaties gezamenlijk voorbereiden en uitgeven. Ook zal de inhoud van hun websites zo veel mogelijk op elkaar afgestemd worden.

4.2.6 Good practices

Diakenen en gemeenten zijn zeer gebaat bij concrete voorbeelden van hoe andere diaconieën en kerken een bepaald onderwerp of probleem succesvol hebben aangepakt om daar lering uit te trekken. Deze 'good practices' zullen op de websites van de diaconale bureaus geplaatst worden en onderdeel vormen van de diaconale toerusting.

4.2.7 Samenwerking met TUK en Praktijkcentrum

De samenwerking met de TUK en het Praktijkcentrum (PC) zal verder geïntensiveerd worden. Verdieping en samenwerking is nodig voor het ontwikkelen van de diaconale inzichten van toekomstige predikanten, als voor het onderzoek naar de beste methoden en middelen om de transitie naar diaconaal-missionair gemeente-zijn te kunnen begeleiden.

4.2.8 Integratie GKv-NGK diaconaal bestuur

We ronden de samenwerking van het GDD en het CDC, die in 2012 gestart is, in 2017 af met een volledig geïntegreerde bestuursstructuur en gezamenlijke beheer van het Diaconaal Steunpunt (zie Bijlage 6 en 7). De partijen hebben daarvoor een samenwerkingsovereenkomst getekend. Het nieuwe bestuur zal als deputaatschap diaconale zaken (DDZ) aangeduid worden.

4.2.9 Diaconale denktank

Het nieuwe deputaatschap diaconale zaken zal mede als denktank voor het diaconaat van de kerken functioneren. Daarbij zal het in diverse denktankwerkgroepen van het PDS participeren voor diaconale toerusting, jeugddiaconaat, Wmo en sociale wetgeving, en diaconaal-missionair gemeente-zijn in samenhang met diaconale platformen. Strategische besluitvorming voor het diaconaat van de 3G kerken vindt op het niveau van het PDS plaats. De diverse werkgroepen rapporteren aan het PDS bestuur. Daarnaast gaan we gebruik maken van een netwerk van deskundigen en kenniscentra om ons bij specifieke vraagstukken bij te staan. De werkgroepen maken deel uit van een netwerk van christelijke organisaties op het terrein van zorg en welzijn, overheidsbeleid en hulpverlening.

³¹ <http://www.ngkjeugdwerk.nl>

5 Financiën

Voor de werkzaamheden van de deputaten verzoekt het GDD om voor de periode 2018 t/m 2020 een budget van € 13.500 toe te kennen.

Voor de werkzaamheden van het DS verzoekt het GDD om voor de jaren 2018 t/m 2020 een bedrag vast te stellen van € 99.000 per jaar. Dat bedrag is gebaseerd op onderstaande begroting

Meerjarenbegroting GDD (DS) 2018 t/m 2020 met 2017 als uitgangspunt

(getallen x € 1.000)

Baten	2017	2018	2019	2020
Quotum Gkv	99,0	99,0	99,0	99,0
Bijdrage NGK	16,0	18,3	18,3	18,3
Uitvoering projecten		4,0	4,0	4,0
Overige baten	3,0	3,0	3,0	4,6
Rente	0,8	0,4	0,4	0,4
Totaal baten	118,8	124,7	124,7	126,3

Lasten	2017	2018	2019	2020
Personeelskosten	88,0	95,6	97,1	99,1
Huisvestingskosten	5,9	7,8	8,3	8,8
Bestuurskosten	3,7	3,1	3,1	3,1
Kantoorkosten	10,2	9,7	8,7	7,8
Promotie/info kosten	4,0	3,5	2,5	2,5
Kosten activiteiten	7,0	5,0	5,0	5,0
Totaal lasten	118,8	124,7	124,7	126,3
Saldo	-	-	-	-

Algemeen

De afgelopen jaren is het quotum vanuit de GKv jaarlijks gedaald. Het grootste deel van de kosten die hieruit bestreden moeten worden zijn personele uitgaven. Deze kosten stijgen jaarlijks. Hierdoor ontstaat op enig moment een snijpunt. Dat snijpunt is in 2018 bereikt op het niveau van € 99.000. Bij een lager quotum komen kwaliteitsaspecten in het geding.

Dat niet eerder dit snijpunt is bereikt komt door de aangegane samenwerking met de CGK. Daarnaast door de inmiddels geformaliseerde bundeling met de NGK-kerken inzake het DS met een evenredige bijdrage in de feitelijke kosten. Overleg tussen de drie kerken vindt periodiek plaats binnen PDS.

Door deze stappen kan maximaal gebruik worden gemaakt van elkaars kwaliteiten, werkzaamheden worden verdeeld, aanzienlijke kosten bespaard, meer outcome geleverd.

Quotum-aanvraag

Aan de GKv-kerken wordt een quotum gevraagd voor de jaren 2018-2020 dat op hetzelfde niveau blijft van € 99.000 (2017).

Aan de NGK-kerken een gelijkblijvend quotum te vragen voor de jaren 2018-2020 van € 18.300 (2017).

Bijlagen

1 Opdrachten Generale Synode Ede 2014

Materiaal:

1. rapport deputaten voor generale diaconale zaken (GDD);
2. brief van de Gereformeerde Kerk te Kampen-Noord (31-01-2014) met opmerkingen over rapport GDD.

Besluit 1:

generaal diaconaal deputaten decharge te verlenen.

Besluit 2:

opnieuw deputaten generale diaconale zaken te benoemen en hen de volgende opdracht te geven:

- a.
 1. plaatselijke kerken/diaconieën informeren en adviseren in hun diaconale arbeid, gericht op het zijn van 'diaconale gemeente', zowel intern als in de samenleving;
 2. ondersteunen en stimuleren van diaconale beleidsvorming;
 3. in overleg met de deputaatschappen die verantwoordelijk zijn voor hulpverlening aan de buitenlandse kerken en christenen, de diaconieën wegen wijzen voor het betrekken van de plaatselijke gemeente, al dan niet geclusterd, bij die hulpverlening;
 4. bevorderen van de deskundigheid van (individuele) diakenen, met name door het toegankelijk maken van informatie over zaken die in de diaconale praktijk regelmatig terugkomen, en door (het organiseren van) toerustingsactiviteiten;
- b.
 1. stimuleren van een goede relatie tussen de diakenen en de zorginstellingen op bijbelse grondslag, zodat de diakenen voldoende informatie krijgen over wat deze instellingen kunnen doen en deze steunen door gebed en financiële steun vanuit de gereformeerde kerken;
 2. bevorderen dat de onder b1 bedoelde instellingen, door samenwerking of anderszins, een onderling afgestemd en behoefte dekkend zorgaanbod realiseren;
 3. plaatselijke kerken die overwegen financiële steun te verlenen aan een bepaalde, op bovenlokaal niveau werkzame instelling, desgevraagd dienen met informatie over de betrokken instelling en met advies;
 4. steunverzoeken van hulpverlenende instellingen die zich tot de kerken wenden, beoordelen en (bij gunstige beoordeling) een voor de kerken/diaconieën bestemde aanbeveling afgeven;
 5. op verzoek van een onder b1 bedoelde instelling, die beoogt om binnen de gereformeerde kerken een bestuurlijke medeverantwoordelijkheid te verankeren, een bestuurder van die instelling voordragen of benoemen, die niet lid is van het Generaal Diaconaal Deputaatschap (GDD);
- c. indien nodig initiatieven nemen om overheden te informeren over de zienswijze van de kerken inzake een aangelegenheid van diaconaal belang, in goed overleg met de deputaten voor de relatie tussen kerk en overheid;
- d. goede studie maken van onderwerpen die van belang zijn voor een bijbelse en actuele visie op de taak en werkwijze van diakenen, diaconieën en het diaconaat van de gemeente;
- e. in samenspraak met aanpalende deputaatschappen bezien, welke vormen van samenwerking en onderlinge afstemming van werkzaamheden mogelijk zijn, teneinde de door de kerken beschikbaar gestelde personele en materiële middelen zo doelmatig mogelijk te besteden.

Besluit 3:

in te stemmen met instandhouding van het Diaconaal Steunpunt.

Grond:

het Diaconaal Steunpunt heeft zich ontwikkeld tot een herkenbare en toegankelijke helpdesk voor diakenen uit de Gereformeerde Kerken en de Nederlands Gereformeerde Kerk, een toerustingscentrum voor diaconieën en een kennis- en adviescentrum voor het diaconaat in de kerken.

Besluit 4:

in te stemmen met de continuering van het stimulerend beleid inzake bovenlokaal overleg tussen diakenen.

Besluit 5:

in te stemmen met de samenwerking in het Platform Diaconale Samenwerking door de Diaconale Deputaten van de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Centrale Diaconale Commissie van de Nederlands Gereformeerde Kerk en het GDD.

Grond:

de visies op diaconaat vanuit deze kerken sluiten op elkaar aan en versterken elkaar. De diaconale problematiek is voor alle kerken dezelfde en in een aantal gevallen kerkgrensoverschrijdend.

Besluit 6:

deputaten de ruimte te geven om studie te doen en onderzoek te (laten) verrichten naar diaconale zaken en diaconaal gemeente zijn en hierbij zoveel mogelijk samenwerking en afstemming te zoeken met het Praktijkcentrum en andere partijen.

Grond:

gezien de maatschappelijke ontwikkelingen zal de druk op het diaconaat van de gemeente toenemen. Ook worden diaconaat, missionaat en pastoraat steeds meer gezien als samenhangende kerkelijke werkvelden. Des te noodzakelijker is het dat de diakenen vanuit een helder beeld en een doordacht beleid en op grond van goed onderzoek hierin verantwoorde keuzes maken.

Besluit 7:

deputaten op te dragen om met de Theologische Universiteit Kampen in gesprek te blijven over de noodzaak om in het studieprogramma meer geïntegreerd aandacht te geven aan het diaconaat.

Grond:

voor de ontwikkeling van het gemeente zijn speelt diaconaat een belangrijke rol. Willen (aanstaande) predikanten zich bewust worden van deze essentie dan is eerst theologische bezinning op dit onderwerp nodig. Bovendien krijgt het Diaconaal Steunpunt vragen van predikanten met de wens om meer inhoudelijke toerusting t.a.v. het diaconaat. Verder blijkt uit opmerkingen van diakenen dat predikanten vaak weinig besef hebben van diaconale vraagstukken en de inhoudelijke aspecten daarvan.

Besluit 8:

in te stemmen met het herzien van het quotumbeleid, zoals in het beleidsrapport omschreven.

Grond:

de wijzigingen in de overheidsfinanciering van zorgorganisaties en belangenverenigingen, de overheveling van AWBZ-onderdelen naar de Wmo, decentralisatie van jeugdzorg, maar ook ontwikkelingen in de samenleving en de kerken, alsmede de ervaringen met het vigerende quotumbeleid maken een herziening van het quotumbeleid noodzakelijk.

Besluit 9:

in te stemmen met de instructie (zie Bijlage; hierna) met regels voor de wijze van uitvoering van taken.

Besluit 10:

in te stemmen met het voornemen om bij de bepaling van de tarieven voor geleverde producten rekening te houden met prijzen die door gelieerde organisaties worden gehanteerd.

Grond:

deputaten hebben zich in hun meerjarenbegroting tot taak gesteld om andere geldstromen te genereren.

Besluit 11:

- a. deputaten voor hun werkzaamheden gedurende de periode 2015- 2017 een budget van € 13.800 toe te kennen;
- b. het Diaconaal Steunpunt gedurende de periode 2015-2017 een budget van € 303.000 toe te kennen.

2 Voorstel nieuwe opdracht Generale Synode Meppel 2017

Materiaal:

1. rapport van het generaal diaconaal deputaatschap met bijlagen;
2. brief advies deputaten F&B.

Het DS en het GDD bestuur hebben in de afgelopen periode belangrijke stappen gezet om diakenen voor te bereiden op en te begeleiden bij de omvangrijke wijzigingen in het zorg- en welzijnssysteem. Daarnaast heeft de NGK/GKv integratie van het diaconaat plaatsgevonden, is de diaconale samenwerking met de CGK verder verstevigd en is de structurele samenwerking op lokaal niveau m.b.v. diaconale platforms goed van de grond gekomen (hoofdstuk 2). In de komende periode zal de ontwikkeling, toerusting en facilitering van het diaconaal-missionair gemeente-zijn prioriteit zijn in de uitbouw van het diaconaat van de gemeente (hoofdstuk 3 en 4).

Besluit 1:

generaal diaconaal deputaten decharge te verlenen van de opdracht van de GS Ede 2014 onder dankzegging voor getoonde inzet en resultaten.

Besluit 2:

het meerjarenbeleid uit te voeren zoals dat in hoofdstuk 4. Is geformuleerd en toegelicht:

1. diaconieën en gemeenten toerusten en faciliteren bij het ontwikkelen en implementeren van het diaconaal-missionair gemeente zijn;
2. opbouwen van diaconale netwerken en kenniswerkgroepen ter ondersteuning van lokaal diaconaat;
3. streven naar volledige integratie van het NGK en GKv diaconaat;
4. de diaconale bureaus van GKv/NGK en CGK stimuleren diaconieën met 'good-practice' voorbeelden;
5. het voeren van een actief diaconaal jeugdbeleid;
6. minstens 50% van alle diaconieën werken samen in diaconale platforms of zijn vertegenwoordigd in lokale adviesraden;
7. barmhartigheid, gerechtigheid, en duurzaamheid zijn speerpunten in het diaconale beleid;
8. de diaconale bureaus van CGK en GKv/NGK brengen hun communicatieactiviteiten verder op één lijn;
9. het stimuleren van de relevantie van het diaconaat binnen het theologisch onderwijs.

Besluit 3:

- a. diaconieën, in overleg met de deputaatschappen die verantwoordelijk zijn voor hulpverlening aan buitenlandse kerken en christenen, de wegen wijzen voor het betrekken van de plaatselijke gemeente bij die hulpverlening, al dan niet geclusterd;
- b. bevorderen van de deskundigheid van (individuele) diakenen, door het toegankelijk maken van informatie over zaken die in de diaconale praktijk regelmatig terugkomen en door het organiseren van toerustingsactiviteiten;
- c. plaatselijke kerken die overwegen financiële steun te verlenen aan een bepaalde, op bovenlokaal niveau werkzame instelling, desgevraagd te dienen met informatie en advies over de betrokken instelling;
- d. indien nodig initiatieven nemen om overheden te informeren over de zienswijze van de kerken inzake aangelegenheden van diaconaal belang, en dat in goed overleg met de deputaten voor de relatie tussen kerk en overheid;
- e. goede studie te maken van onderwerpen die van belang zijn voor een bijbelse en actuele visie op de taak en werkwijze van diakenen, diaconieën en het diaconaat van de gemeente;
- f. in samenspraak met aanpalende deputaatschappen bezien welke vormen van samenwerking en onderlinge afstemming van werkzaamheden mogelijk zijn, om de door de kerken beschikbaar gestelde personele en materiële middelen zo doelmatig mogelijk te besteden.

Besluit 4:

in te stemmen met de instandhouding van het Diaconaal Steunpunt.

Grond:

het Diaconaal Steunpunt heeft zich ontwikkeld tot een herkenbare en toegankelijke helpdesk voor diakenen uit de Gereformeerde Kerken en de Nederlands Gereformeerde Kerken, een toerustingscentrum voor diaconieën en een kennis- en adviescentrum voor het diaconaat in de kerken.

Besluit 5:

in te stemmen met het continueren van het beleid om bovenlokaal overleg tussen diakenen te bevorderen.

Besluit 6:

in te stemmen met het continueren van de samenwerking in het Platform Diaconale Samenwerking van de Diaconale Deputaten van de Christelijke Gereformeerde Kerken en het Deputaatschap Diaconale Zaken (GKv en NGK).

Grond:

de visies op het diaconaat vanuit deze kerken sluiten goed op elkaar aan en versterken elkaar. De diaconale problematiek is voor deze kerken dezelfde en is veelvuldig kerkgrensoverschrijdend zoals in samenwerkingsgemeenten.

Besluit 7:

deputaten de ruimte te geven om studie te doen en onderzoek te (laten) verrichten naar diaconale zaken en naar diaconaal-missionair gemeente-zijn en hierbij zoveel mogelijk samen te werken en af te stemmen met het Praktijkcentrum en andere partijen.

Grond:

gezien de maatschappelijke ontwikkelingen zal de druk op het diaconaat van de gemeente toenemen. Ook worden diaconaat, missionaat en pastoraat steeds meer gezien als samenhangende kerkelijke werkelden. Des te noodzakelijker is het dat de diakenen vanuit een helder beeld, een doordacht beleid en op grond van goed onderzoek hierin verantwoorde keuzes maken.

Besluit 8:

deputaten op te dragen om met de Theologische Universiteit Kampen in gesprek te blijven over de noodzaak om in het studieprogramma meer geïntegreerd aandacht te geven aan het diaconaat.

Grond:

voor de ontwikkeling van het gemeente zijn speelt diaconaat een belangrijke rol. Willen (aanstaande) predikanten zich bewust worden van deze essentie dan is eerst theologische bezinning op dit onderwerp nodig. Bovendien krijgt het Diaconaal Steunpunt vragen van predikanten met de wens om meer inhoudelijke toerusting t.a.v. het diaconaat. Verder blijkt uit opmerkingen van diakenen dat predikanten vaak weinig besef hebben van diaconale vraagstukken en de inhoudelijke aspecten daarvan.

Besluit 9:

in te stemmen met de instructie (Bijlage 4.) met bepalingen voor de wijze van uitvoering van taken van het Diaconaal Steunpunt.

Besluit 10:

in te stemmen met het voornemen om bij het bepalen van de tarieven voor geleverde producten rekening te houden met prijzen die door gelieerde organisaties worden gehanteerd.

Grond:

deputaten hebben zich in hun meerjarenbegroting tot taak gesteld om andere geldstromen te genereren.

Besluit 11:

- a. diaconaal deputaten voor hun werkzaamheden gedurende de periode 2018 t/m 2020 een budget van € 13.500 toe te kennen;
- b. het Diaconaal Steunpunt gedurende de periode 2018 t/m 2020 een budget van € 297.000 toe te kennen.

3 Samenstelling bestuur en rooster van aftreden

Ing. M. Assink MVA, MSc	Soest	2020
W.J.G. Basoski	Zuidhorn	2020 (niet opnieuw benoembaar)
A. Bruijnis	Zwolle	2017
Ds. L.G. van de Heide,	Boerakker	2017 (teruggetreden om persoonlijke redenen in 2015)
Drs. G.J. Koop	Wezep	2017 (teruggetreden om gezondheidsredenen in 2016)
J. Los	Harfsen	2017 penningmeester
Ds. R.M. Meijer	Meppel	2020 voorzitter
Drs. J. Serier	Groningen	2020
K. Verkade-Visscher	Wapenveld	2020 (teruggetreden om gezondheidsredenen in 2016)
M. Niemeijer		- NGK waarnemer (niet opnieuw benoembaar)
R. Venderbos		- NGK waarnemer (niet opnieuw benoembaar)
C. Beukema		2020 NGK waarnemer

Diaconaal Steunpunt/diaconaal consulent: Derk Jan Poel, MA
Medewerker communicatie en ondersteuning: Alize Bijkerk-Kramer

Contactgegevens: Burgemeester Vos de Waelstraat 2, 8011 AT Zwolle, (038) 4270480
info@diaconaalsteunpunt.nl en www.diaconaalsteunpunt.nl

4 Bepalingen voor de uitvoering van taken door beroepskrachten DS

1. Het Bestuur maakt voor de uitvoering van zijn taken gebruik van een of meer beroepskracht(en) (diaconaal consulent en medewerker communicatie en ondersteuning). Daarbij gelden de volgende bepalingen:
 - a. de beroepskrachten worden namens de samenwerkende rechtspersoonlijkheid bezittende kerken aangesteld door het Bestuur, dat daartoe door de Generale Synode (GKv) en de Landelijke Vergadering (NGK) wordt gemachtigd. Het Bestuur oefent zowel formeel als materieel namens de samenwerkende kerken de taken en bevoegdheden van de werkgever uit. De beroepskrachten geven personele invulling aan een Diaconaal Steunpunt;
 - b. aanstelling geschiedt op basis van een nauwkeurige omschrijving door het Bestuur van de taken en werkzaamheden. De spreiding in de tijd van de te verrichten activiteiten met bijbehorende prioriteiten worden jaarlijks vastgelegd in een uitvoeringsprogramma. De wijze van functioneren van de beroepskrachten en van het Diaconaal Steunpunt worden aan de hand van het uitvoeringsprogramma regelmatig geëvalueerd;
 - c. voor de financiering van de beroepskracht(en) (salaris, bureau- en reiskosten, kosten voorlichtingsmateriaal en hulpmiddelen e.d.) kent de GS het Bestuur een budget toe, zoals separaat vermeldt in Bijlage 2, besluit 11. Voor de besteding en verantwoording daarvan gelden de regels neergelegd in het desbetreffende generaal-synodale kader van de GKv.
2. Het Bestuur onderhoudt contacten met andere generale deputaatschappen (GKv) en met werkgroepen (NGK) waar dit wenselijk is om op het uitvoeringsvlak de taken van die deputaten en werkgroepen goed met elkaar te laten sporen en overlap te voorkomen.
3. Het Bestuur draagt, voor zover het van hem afhangt, ertoe bij dat in een passend overlegkader toerustings-activiteiten van verschillende werkgroepen, deputaatschappen en overige instanties op elkaar worden afgestemd die aan kerkelijke ambtsdragers worden aangeboden.
4. Het Bestuur en de diaconaal consulent onderhouden contacten met de Theologische Universiteit en eventueel andere instellingen ten behoeve van de visievorming en ontwikkeling van het diaconaat.
5. Het Bestuur en de diaconaal consulent onderhouden contacten met taakverwante organen van de Christelijke Gereformeerde Kerken om door het delen van inzichten en ervaringen en het verlenen van onderlinge bijstand elkaar te verrijken en het risico van discontinuïteit in de dienstverlening aan de diakenen te verminderen.
6. In de taakomschrijving van de diaconaal consulent wordt opgenomen dat de consulent contacten legt en onderhoudt met deskundigen die hij kan raadplegen wanneer een bijzondere expertise is vereist voor het beantwoorden van vragen van diakenen.

5 Missie Diaconaal Steunpunt

Diaconale gemeente in de 21e eeuw

Midden in een samenleving die steeds verder fragmentariseert en individualiseert breekt het Koninkrijk van God zich baan. Dat is wat we vandaag als christenen geloven. Wat betekent het dat de kerk in dat kader in haar diepste wezen diaconaal is? Daarover gaat het in dit mission statement.

DANKEN: Diaconale bezinning en diaconaal handelen beginnen altijd bij God die zelf de bron ervan is. Hij gaf zijn eigen Zoon voor deze wereld in haar verlorenheid tot redding. In Hem, Jezus Christus, baant barmhartigheid en gerechtigheid zich een weg. Alle dank daarvoor komt toe aan God. Vanuit deze redding geeft Hij ons gaven en mogelijkheden die we willen inzetten zowel in de kerkelijke gemeentes waar we bij horen als in de samenleving waarin we leven, als ook internationaal. Het diaconale en het missionaire karakter van Gods kerk gaan hierin samen op.

DENKEN: Christus roep ons op ons denken te laten vernieuwen. Daarbij gaat het niet alleen over onze hersenen maar ook over gevoel, verlangen en handelen. Hij zelf is daarin onze bron en ons voorbeeld. Hij inspireert ons door zijn Geest om met nieuwe ogen te kijken naar de samenleving. In die samenleving zien we een overheid die zich steeds meer terugtrekt van de zorg om kwetsbare mensen. We zien verharding tussen mensen. We zien groeiende eenzaamheid en onzekerheid. Gevoed door het evangelie van Christus (zoals dat tot klinken komt in onder meer de kerkdiensten) willen we ons zicht op de samenleving laten voeden door Hem. Ons verlangen is dat zijn aanwezig zijn in ons als christenen in de samenleving zichtbaar wordt. Dat vraagt om een heldere blik op de samenleving en voortgaande bezinning op onze plek als diaconale gemeente daarin.

DELEN: De verhouding tussen de kerk en de samenleving is boeiend en soms spannend. Wij geloven dat de kerk de voorhoede is van Gods koninkrijk. Dat bepaalt haar aanwezig zijn in de samenleving. Allereerst krijgt dat vorm doordat de kerk is als een herberg die ruimte biedt aan zwakken en sterken. Ze is een plaats van welkom waar we graag delen van de rijkdom die Christus ons geeft, zowel geestelijk als materieel. Ons verlangen is dat mensen zich welkom weten en gezien voelen. Met hart en ziel willen we er aan werken dat de kerk in de samenleving steeds meer op die manier bekend staat. Diaconaal betekent dit dat onze zorg en aandacht niet alleen naar elkaar als leden van de gemeente uitgaat, maar even zeer naar mensen die bij ons om hulp aankloppen.

DIENEN: Jezus roept ons niet alleen om als kerk een plek van welkom te zijn, maar ook om waar nodig uit onze comfortzone te stappen en mensen op te zoeken die hulp nodig hebben, dichtbij en ver weg. Gevoed door Hem willen we de barmhartigheid en de gerechtigheid van zijn koninkrijk in ons leven laten zien. Dat betekent dat we bewust de verbinding aangaan met mensen die Hem nog niet kennen of Hem vergeten zijn. Diaconaal betekent het dat we kwetsbare en zwakke mensen in onze buurt en onze straat zien staan, hen opzoeken en er voor hen willen zijn met onze aandacht, onze hulp en onze middelen. Daarvoor geeft de Geest ons immers deze gaven. Jezus kwam om te dienen, onvoorwaardelijk, en Hij roept ons Hem daarin te volgen. Dat betekent concrete dienst aan mensen, ook wanneer ze Jezus (nog) niet aanvaarden als hun redder.

DOEN: al te gemakkelijk kunnen dit mooie woorden blijven. Ons verlangen is om die mooie woorden concreet tot daden te maken. We beloven elkaar als gemeenteleden daaraan te houden en als diaconale gemeente jaarlijks de balans op te maken hoe we dit concreet vorm gegeven hebben in de achterliggende periode. We zullen zoeken naar nieuwe kansen om Gods koninkrijk met woord en daad zichtbaar te maken. We beloven niet weg te lopen voor de nood van de wereld die zich aan ons opdringt maar die nood zoveel we kunnen concreet te lenigen. We verwachten van diakenen (M/V) dat ze ons hierin aanmoedigen, waar nodig aansturen, en ons hierin tegelijk als gemeente en als gemeenteleden ten volle onze eigen verantwoordelijkheid te laten dragen.

6 Integratie NGK-GKv diaconaal bestuur tot DDZ

Wij streven ernaar in 2017 de integratie van een nieuwe bestuur- en denktankstructuur af te ronden. Die opzet ziet er als volgt uit:

1. Bestuursstructuur

- a. Het bestuur bestaat –in principe– uit 6 leden: drie leden van het bestuur vormen het dagelijks bestuur en drie leden vormen de kern van de denktank.
- b. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de strategische en tactische aspecten van het Diaconaal Steunpunt (DS).
- d. De bevoegdheden van het bestuur zijn gedefinieerd in het uitvoeringsmandaat (opdracht) van de GS en LV gremia. Het bestuur legt aan GS en LV verantwoording af.

- e. Het bestuurslidmaatschap betreft een vrijwilligersfunctie, waarvan de onkosten worden vergoed.
- f. Binnen het Platform Diaconale Samenwerking (PDS) werkt het DDZ op strategisch niveau samen met het Deputaatschap Diaconaat van de CGK (DD).

2. Denktank

- a. De kern van de denktank kan, afhankelijk van het thema of project, gebruik maken van een pool van deskundigen of meedenkers. Zij overleggen en stemmen onderling af op basis van co-creatie.
- b. De kern van de denktank en de pool zijn deskundig op een of meerdere disciplines die voor het Diaconaal Steunpunt relevant zijn.
- c. De personen die deel uit maken van de pool van deskundigen maken geen deel uit van het bestuur. Zij kunnen wel actief zijn in de zg. flexibele schil voor het DS.
- d. De kernleden van de denktank maken deel uit van het Platform Diaconale Samenwerking (PDS) (linking pin).

3. Taken en verantwoordelijkheden dagelijks bestuur en denktank

Dagelijks Bestuur

- a. Is verantwoordelijk voor de operationele aspecten van het DS en voor de begeleiding van de Diaconaal Consulente (DC).
- b. Zorgdragen dat het DS en haar DC de operationele toerusting- en ondersteuningsfuncties voor het diaconaat, waartoe de gemeente zich geroepen weet, en diaconaal werkers optimaal kan vervullen.
- c. Begeleiden van de DC betreffende het realiseren van werk gerelateerde doelen en helpen zich verder te ontwikkelen.
- d. Verzorgen van de periodieke inhoudelijke en financiële rapportage naar de GS en LV gremia.
- e. Zorgen voor voldoende budget voor zowel de operationele aspecten van het DS (DB) als voor de Denktank (voor aanschaf van informatie, onderzoek, bijwonen van symposia, e.d.).
- f. Managen van de 'flexibele schil'. Het bestuur is verantwoordelijk voor de opdrachtverstrekking, waarin in ieder geval doelstelling, inzet, duur en rapportage zijn opgenomen, en verder wat als wenselijk wordt beschouwd in het kader van een goede uitvoering.
- g. Is verantwoordelijk voor de jaarplanning van het DS en de bijbehorende voortgangscontrole.
- h. Is op het PDS met één lid vertegenwoordigd. DB leden bepalen onderling wie als vertegenwoordiger optreedt.
- i. De bestuursleden regelen onderling elkaars waarneming.

Denktank

- j. Ontwikkelen van visie en beleid over relevante onderwerpen op basis van gedegen (zo nodig uitbesteed) onderzoek en analyse, ten behoeve van het DS.
- k. Diaconaat 2020 en de uitkomsten van HELP! zijn uitgangspunt voor visie- en beleidsontwikkeling.
- l. De denktank doet voorstellen voor te onderzoeken onderwerpen, zo nodig in overleg met het PDS, waarna deze door het bestuur worden vastgesteld.
- m. Verzorgen van publicaties (opiniestukken, essays) in relevante media, en het ondersteunen van studiebijeenkomsten, zoals congressen.
- n. De denktankleden nemen deel aan de PDS-werkgroepen van hun deskundigheid.
- o. Maken gebruik van (externe) deskundigen en/of kennisnetwerken voor zover relevant voor het opdoen van en uitwisselen van informatie.

3. Benoeming, werkwijze en zittingsduur

- a. De leden van het bestuur worden gekozen uit de GKv- en NGK-achterban in principe in een verhouding 2:1.

- b. De leden van het bestuur worden door hun resp. gremia (GS en LV) benoemd op voordracht van het zittende bestuur.
- c. Het bestuur streeft naar een evenwichtige mix van leeftijd- en man-vrouw opbouw.
- d. Besluiten worden genomen op basis van consensus.
- e. Het bestuur vergadert minimaal vier keer per jaar.
- f. Het dagelijks bestuur vergadert zo vaak als voor de goede voortgang van het werk van het DS wenselijk en noodzakelijk is.
- g. Bestuursleden worden gekozen voor de duur van drie jaar. Bestuursleden kunnen maximaal tweemaal herbenoemd worden.
- h. Het bestuur stelt een zodanig rooster van aftreden op dat de bestuurlijke continuïteit wordt gewaarborgd.

4. Bestuurlijke competenties

Naast specifiek inhoudelijke competenties (wat) zijn de volgende algemeen bestuurlijke competenties (waarom en hoe) van essentieel belang voor een uitstekend functioneren van het DDZ.

- Een bestuurder is drager van de visie/missie van het Diaconaal Steunpunt. Dat wil zeggen:
 - o dat hij/zij een hart voor God, voor mensen en voor de leefomgeving heeft,
 - o dat hij/zij de overtuiging heeft dat, in het licht dat God actief in deze wereld werkt aan herstel, lokale kerkgemeenschappen zowel het potentieel hebben als geroepen zijn om goed en recht te doen, en zo missionair diaconaal present zijn.
- Is verbindend en dienend.
- Heeft het vermogen strategische ontwikkelingen te vertalen in beleid.
- Is gericht op (externe) samenwerking,
- Heeft ervaring met collegiaal bestuur.

7 Samenwerkingsovereenkomst GDD en NGT

Overeenkomst van samenwerking tussen het Generaal Diaconaal Deputaatschap van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) en de Nederlands Gereformeerde Toerusting van de Nederlands Gereformeerde Kerken,

1. Ondergetekenden

- a. Het Generaal Diaconaal Deputaatschap van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt), ten deze vertegenwoordigd door de heer R. M. Meijer, voorzitter;
- b. De Nederlands Gereformeerde Toerusting van de Nederlands Gereformeerde Kerken, ten deze vertegenwoordigd door de heer A. Siebenga, voorzitter.

2. Overwegende

- dat het Generaal Diaconaal Deputaatschap van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) (verder te noemen het GDD), in opdracht van de Generale Synode plaatselijke kerken en diaconieën informeert, adviseert, stimuleert en ondersteunt in hun diaconale arbeid;
- dat het GDD beschikt over een herkenbare en toegankelijke helpdesk voor diakenen uit de Gereformeerde kerken (vrijgemaakt) (verder te noemen GKv) en de Nederlands Gereformeerde Kerken (verder te noemen NGK), een toerustingscentrum voor diaconieën en een kennis- en adviescentrum voor het diaconaat in de kerken (het Diaconaal Steunpunt);
- dat in 2011 de Landelijke Vergadering van de Nederlands Gereformeerde Kerken (Houten), aan de Centrale Diaconale Commissie (verder te noemen het CDC) opdracht heeft gegeven een vervolg te geven aan de gestarte samenwerking met het GDD;
- dat sedert 2011 een groeiende samenwerking is ontstaan tussen het GDD en de CDC;
- dat sedert 1 april 2012 de diensten van het Diaconaal Steunpunt beschikbaar zijn gekomen voor de diaconieën van de NGK;

- dat in 2014 de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) (verder te noemen GS) heeft ingestemd met de verdergaande samenwerking met de CDC van de NGK;
- dat het GDD en de CDC de groeiende samenwerking zien als een verrijking bij het bereiken van hun beider doelstellingen;
- dat het GDD en de CDC het gewenst achten dat de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het Diaconaal Steunpunt gezamenlijk wordt gedragen;
- dat sedert juli 2015 het GDD en de CDC gezamenlijk vergaderen en een gezamenlijk beleid vaststellen en (laten) uitvoeren;
- dat per 1 januari 2016 de CDC is opgegaan in de Nederlands Gereformeerde Toerusting en daaronder verder gaat als Werkgroep Diaconaat (verder te noemen WD-NGT);
- dat het GDD en de Nederlands Gereformeerde Toerusting (verder te noemen de NGT) behoefte hebben aan duidelijkheid over de wijze van samenwerken en de gemaakte afspraken wensen vast te leggen.

3. Komen het volgende overeen

- a. Het GDD en de WD-NGT vergaderen gezamenlijk, tenzij een agendaonderwerp zeer specifiek één van de beide kerkgenootschappen regardeert. In dat geval kan de vergadering besluiten dat hetzij door het GDD dan wel door de WD-NGT afzonderlijk wordt vergaderd over dat specifieke agendapunt. In de gevallen dat er door GDD of WD-NGT afzonderlijk wordt vergaderd, zal de andere partij daarover worden geïnformeerd door toezending van het verslag.
- b. De diakenen en kerken van de NGK kunnen op dezelfde wijze gebruikmaken van alle informatie en de mogelijkheden tot toerusting als reeds beschikbaar is voor de GKv via het Diaconaal Steunpunt.
- c. Het eigenaarschap van het Diaconaal Steunpunt blijft berusten bij het GDD vanwege de kerkrechtelijke aspecten. Het GDD blijft formeel de werkgever van de Diaconaal Consulent en de bureaumedewerker;
- d. De Diaconaal Consulent wordt aangestuurd en begeleid door een begeleidingscommissie die bestaat uit één lid van het GDD en één lid van de WD-NGT.
- e. De begeleidingscommissie voert periodiek voortgangsgesprekken met de Diaconaal Consulent en ten minste eenmaal per jaar een beoordelingsgesprek.
- f. Besluiten inzake aspecten van werkgeverschap met betrekking tot de Diaconaal Consulent en bureaumedewerker (aanstelling, promotie en ontslag) worden in gezamenlijkheid van GDD en WD-NGT genomen.
- g. De Diaconaal Consulent maakt jaarlijks - binnen de door de gezamenlijke vergadering gegeven beleidskaders- een activiteitenplan, dat aan de begeleidingscommissie wordt voorgelegd en na instemming van de begeleidingscommissie ter vaststelling wordt voorgelegd aan de gezamenlijke vergadering van het GDD en de WD-NGT.
- h. De Diaconaal Consulent draagt er zorg voor dat er een evenwichtige verdeling is van zijn beschikbare tijd ten behoeve van de plaatselijke kerken en diaconieën van de GKv enerzijds en van de NGK anderzijds.
- i. De jaarlijkse begroting wordt opgesteld door het GDD en vastgesteld in de gezamenlijke vergadering van het GDD en de WD-NGT.
- j. De jaarlijks begrote kosten van het Diaconaal Steunpunt worden door de (diaconieën van de) GKv en de NGK gezamenlijk gedragen, waarbij de verdeling plaatsvindt op basis van de ledentallen per 1 oktober voorafgaande aan het begrotingsjaar (GKv) respectievelijk per 1 januari van het begrotingsjaar (NGK).
- k. De NGK betalen per kwartaal 25% van het begrote jaarbedrag. De NGT draagt zorg voor deze betalingen.
- l. Na afloop van een boekjaar worden de eventuele kosten over- en of onderschrijdingen eveneens verdeeld op basis van de zielentallen van de beide kerkgenootschappen. Op deze wijze worden de werkelijke kosten verdeeld.
- m. GGD en WD-NGT zijn van mening dat op grond van de hiervoor omschreven afspraken over en weer geen BTW is verschuldigd, mede op basis van elders ingewonnen advies.

4. Slotbepalingen

- a. Deze samenwerkingsovereenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd. Indien één van beide partijen deze overeenkomst wenst te beëindigen dan moet een opzegtermijn van één jaar in acht worden genomen.
- b. Ten minste eenmaal per drie jaar, voor het eerst in 2019, zal een evaluatie van deze samenwerkings-overeenkomst plaatshebben in een gezamenlijke vergadering van het GDD en het WD-NGT.
- c. Deze overeenkomst zal als bijlage worden gevoegd bij de eerstkomende rapportage aan de Generale Synode van de GKv en aan de Landelijke Vergadering van de NGK.

5. Ondertekening

Aldus overeengekomen en ondertekend te Zwolle d.d. 13 oktober 2016

Namens de GDD :

w.g.,

R. M. Meijer (voorzitter GDD)

Namens het WD-NGT:

w.g.,

A. Siebenga (voorzitter NGT)

8 Jaarverslagen

Jaarverslagen zijn aanwezig op de website van het DS: www.diaconaalsteunpunt.nl/GDD

9 Benoemingen deputaatschap

Het bestuur in de nieuwe bestuursstructuur zal bestaan uit zes vaste leden i.p.v. negen leden in de vorige periode. Van de zes bestuursleden zijn drie leden als dagelijks bestuur primair verantwoordelijk voor het DS, de overige drie leden zijn primair verantwoordelijk voor denktank zaken. Het bestuur zal op project basis gebruik gaan maken van specifieke deskundigen ter ondersteuning van het DS en de diaconale denktank.

Voorstellen voor namen van bestuursleden volgt nog samen met een korte cv.